

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Alacaklı, Borçlu idarenin T. Emlak Bankası şubelerinde bulunan hesapları için örnek 59 birinci haciz ihbarnamesi ilgili banka şubesine tebliğ edilmiştir. Banka, mevduatın Kamu hizmetlerine tahsisli olduğunu bildirmiş, borçlu vekili de aynı iddiayı ileri sürmüştür,

İcra Müdürü, 08.11.1999 tarihli kararı ile paranın yatış tarihi itibariyle Kamu hizmetlerine ayrılmadığını belirterek borçlu vekilinin istemini red etmiştir.

Borçlu vekili, aynı gün icra müdürünün işlemini şikayet ederek haczin kaldırılmasını istemiştir,

Borçlu vekilinin ibraz ettiği Bütçe kararnameleri ve Encümen kararlarından usulüne uygun olarak Kamuya tahsis kararı olduğu görülmüştür,

Bu durumda borçlu vekilinin istemi İİK'nun 82. maddesinin 1. bendine ve 1580 S.Y'nın 19. mad. 7. bendine göre çözülecektir.

Yüksek Yargıtay 12. H. D. yerleşmiş kararlarında, belediyelerce usulüne uygun olarak alınan Kamuya tahsis kararlarının idari yargı tarafından iptal edilmedikçe haczedilemeyeceğini karara bağlamıştır.

İptali istenen İİK'nun madde 82. bendinin gerekçesi "...Devlet mallarının haczedilemeyeceğine dair konulmuş olan hüküm, kamu hizmetlerinin düzenli ve arasızs bir tarzda yürütülmesini sağlamak maksadını güder... Devletin kendisine ait olan borcu ödemesi lüzumu Devlet Kamu kişiliğinin itibar ve haysiyeti icabında bulunmakla, Devletten alacaklı bulunan kişilerin kovuşturma yollarına başvurmalarına lüzum ve ihtiyaç bulunmayacağı aşıkardır" şeklindedir.

Görüldüğü gibi Yasanın gerekçesi, devletin (ve diğer kamu tüzel kişilerinin) borçlarını icra takibi olmaksızın ödeyeceği karinesidir.

Ancak belediyeler, iptali istenen maddelerdeki bu yetkilerini sürekli olarak alacaklarını ödememek için kullanmışlardır. Örneğin Yargıçlığımızdaki defterlerin incelenmesinden Küçükçekmece Belediyesi, 13.8.1999 ve 2.9.1999 tarihleri arasında yine bir Kamu Kurumu olan SSK Genel Müdürlüğü aleyhine 6 dosyada haczedilmezlik iddiasında bulunmuş, Avcılar Belediyesi ise 30.07.1999 tarihinde özel kişiler aleyhine bir dosyada aynı iddiada bulunmuş olup, Belediyelerin bu talepleri Yargıçlığımızca İİK 82. madde b. l'e göre uygun bulunmuştur.

Günümüzün enflasyonist ortamında Belediyelerin bu tavrı alacaklılarını zor duruma düşürdüğü gibi tüm mal varlıklarını kamu yararına tahsis etmeleri de Anayasamızın 35. maddesinde gösterilen mülkiyet hakkını kullanılamaz duruma getirmektedir. Her ne kadar, Anayasamızın 35. mad. 2. fıkrası bu hakların kamu yararı amacı ile sınırlanabileceğini belirtmiş ise de; Belediyeler tüm mal varlıklarının Kamu yararına tahsis ederek borçlarına göre çok küçük miktardaki paralarına tahsis kararı koymayarak mülkiyeti sınırlamak yerine o borçlarıyla ilgili mülkiyet hakkını ortadan kaldırmaktadırlar.

Esas Sayısı : 1999/46
Karar Sayısı : 2000/25

Bu durumda İİK'nun 82. madde 1. bendi ile 1580 sayılı yasanın 19. maddesinin 7. bendi Anayasamızın 35. maddesinin 1. ve 2. fıkralarına aykırıdır.

Diğer taraftan henüz kesinleşmemiş olmasına rağmen takibin esasını mahkeme ilâmı teşkil etmektedir (İlâm kesinleşse dahi belediye aynı iddaları ileri sürecektir). Anayasamızın 138. madde 4. fıkra uyarınca yasama, yürütme ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremeyeceği gibi yerine getirilmesini de geciktiremez.

Bir idari birim (yerel yönetim) olan belediyeler, İİK 82. maddesi 1. bentte ve kendi özel yasalarına dayanarak aleyhlerine olan Mahkeme ilâmlarını geciktirmek bir yana yerine getirilmesini engellemektedirler.

Sonuç olarak, yukarıda arz edildiği gibi İİK'nun 82. maddesi ve 1580 sayılı Yasa'nın 19. madde 7. bendi bu günkü yazılış şekli ile idareye aleyhlerine olan mahkeme kararlarını geciktirmek ve yerine getirmeme olanağı vermektedir.

Ayrıca idare aleyhine kesinleşen icra takiplerinde de alacağın infazı gecikmekte veya hiç infaz edilememektedir. Bu durumda sözkonusu alacak yönünden alacakla ilgili mülkiyet hakkı tamamen ortadan kalkmaktadır.

Günümüzün enflasyonist ortamında Borçlar Yasasında belirtilen %50 faiz veya ticari anlaşmazlıkta uygulanan T.C. Merkez Bankasınca uygulanan % 80 reeskont faizi alacağın ödenmesinin gecikmesi halinde alacak miktarını eritmekte olup, bu alacak üzerindeki mülkiyet hakkınıda yok etmektedir.

Kaldı ki, Anayasamızın 35/2 maddesi, mülkiyet hakkının yasa ile sınırlandırılabilir, ancak bu olayımızda sınırlamalar Yasa ile değil Belediyelerin veya diğer Kamu tüzel kişilerinin yetkili organları ile yapılmakta olup bu durum da Anayasamızın 35/2 maddesine aykırıdır.

Yargıçlığımızın düşüncesine göre, İİK'nun 82/maddesinin 1. ve 1580 sayılı Yasanın 19. mad. 7. bentleri Anayasamıza aykırılıklarının giderilerek yüce T.B.M.M'ce Devlet, yerel yönetimler ve vatandaşların çıkarları gözetilerek yeniden düzenlenmelidir.

Bu nedenlerle, 2004 sayılı İcra ve İflas Yasası'nın 82. maddesinin 1. bendi ile buna bağlı olarak 1580 sayılı Belediye Yasası'nın 19. maddesinin 7. bendi Anayasamızın 35. maddesinin 1. ve 2. fıkraları ile 138. maddesinin 4. fıkrasına aykırı görüldüğünden iptallerine karar verilmesi Saygı ile arz olunur.""